

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

09 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теоретична фонетика (французька мова)

II КУРС

для студентів

**спеціальності
освітнього рівня
спеціалізації:**

освітньої програми

**035 Філологія
першого (бакалаврського)
035.05 Романські мови та літератури
(переклад включно)
Мова та література (французька)**

Київ – 2020

Розробник:

Ананьєва Л.В., доцент кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

Викладачі:

Ананьєва Л.В., доцент кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

Протокол від 20.08 2019 р. № 1

Завідувач кафедри Р.К. Махачашвілі

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми

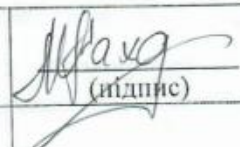
Мова та література (французька) _____.____.2019 р.

Гарант освітньої програми Т.Г. Харченко

Робочу програму перевірено _____.____.2019р.

Заступник директора Інституту філології Л. І. Заяць

Пролонговано:

на 20/2021 н.р	 (підпис)	Р.К. Махачашвілі ПІБ	«01» 09 2020 р.	протокол № 1
на 20_/20_ н.р	_____ (підпис)	(_____) ПІБ	«_»__ 20__ р.	протокол №__
на 20_/20_ н.р	_____ (підпис)	(_____) ПІБ	«_»__ 20__ р.	протокол №__
на 20_/20_ н.р	_____ (підпис)	(_____) ПІБ	«_»__ 20__ р.	протокол №__

1.Опис навчальної дисципліни «Теоретична фонетика (французька мова)»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання, навчання та оцінювання	французька			
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120			
Курс	2			
Семестр	3	4		
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2		
Обсяг кредитів	2	2		
Обсяг годин, в тому числі:	60	60		
Аудиторні	28	28		
Модульний контроль	4	4		
Семестровий контроль	15	15		
Самостійна робота	13	13		
Форма семестрового контролю	-	екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Теоретична фонетика (французька мова)»

Мета навчальної дисципліни – ознайомити студентів з основними фонетичними поняттями та термінами, з фонетичними характеристиками сучасної французької мови, з науковими теоріями у галузі теоретичної фонетики і фоностилістики, з акустичними й фізіологічними властивостями звуків.

Завдання навчальної дисципліни є формування наступних загальних компетентностей:

- здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості;
- уміння застосовувати отримані теоретичні знання у практичних ситуаціях;
- здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями, уміння ефективно планувати й розподіляти свій час;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства;
- здатність адаптуватися до нових ситуацій та генерувати нові ідеї;
- здатність працювати в команді та автономно;
- формування лідерських якостей;
- толерантність, увага до відмінностей та впливу різних культур і традицій інших країн;
- та фахових компетентностей:
- філологічна компетентність: здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах, володіння методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів;
- проектна компетентність: здатність планувати, організовувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження в галузі німецької філології;

- фонетична мовна компетентність: володіння сформованими фонетичними навичками, нормативною вимовою, інтонаційними моделями.

Діяльність студентів у Центрах компетентностей

Участь студентів у Центрах компетентностей покликана сприяти дослідженню та розвитку власної мовленнєвої діяльності з позиції норм вимови, її варіантів і тенденцій розвитку, розвитку уміння спостереження та аналізу фонетичних явищ, сприяння розвитку навиків ефективної комунікації з використанням знань про стилістичну і соціальну диференціацію вимови, набуття навичок транскрибування та включає такі види робіт, як захист презентацій, конкурси з практичними завданнями, проведення фонетичних тренінгів.

3.Результати навчання за дисципліною «Теоретична фонетика (французька мова)»

На кінець вивчення дисципліни передбачено такі результати навчання:

Знання та розуміння:

- знання та розуміння новітніх лінгвістичних і літературознавчих теорій та їх інтерпретацій;
- знання та розуміння основних лексичних, фразеологічних, фонетичних, словотвірних, морфологічних та синтаксичних норм сучасної французької мови;

Застосування знань та розуміння:

- уміння застосовувати мовні знання на всіх рівнях сучасної французької літературної мови з дотриманням стилістичних, лексичних, орфоепічних та граматичних норм та застосування мовленнєвих умінь у педагогічній практиці;
- вільне володіння іноземною мовою для здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування;
- здатність конструювати особистий освітній продукт;

Формування суджень:

- оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення;
- цінувати різноманіття та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва;

- оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення, аргументуючи власну точку зору;
- дотримуватися правил академічної доброчесності.

4. Структура навчальної дисципліни «Теоретична фонетика (французька мова)»

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторна:				Самостійна
		Лекції	Практичні	Індивідуальні		
III семестр						
Змістовий модуль 1. Фонетика. Загальні питання.						
Тема 1. Фонетика як наука. Предмет дослідження та завдання. Історичний экскурс. Значення фонетики для вивчення та навчання іноземної мови.	5	1	2			2
Тема 2. Фонетична транскрипція.	4	1	2			1

Тема 3. Органи артикуляції. Етапи продукції мови.	5	1	2			2
Тема 4. Артикуляція голосних та приголосних. Місце та спосіб артикуляції.	4	1	2			1
Модульний контроль	2				2	
Разом	20	4	8		2	6
Змістовий модуль 2. Фонологія. Система голосних звуків французької мови.						
Тема 5. Фонологія як наука. Фонема та її властивості.	4	1	2			1
Тема 6. Фонологія як наука. Структура складу.	4	1	2			1
Тема 7. Класифікація голосних звуків французької мови. Особливості французьких голосних звуків.	6	2	2			2
Тема 8. Окремі голосні французької мови.	4	1	2			1
Тема 9. Фонетичні дифтонги і трифтонги.	5	1	2			2

Модульний контроль	2				2	
Разом	25	6	10		2	7
Підготовка та проходження контрольних заходів	15					
Усього	60	10	18		4	13
IV семестр						
Змістовий модуль 3. Система приголосних звуків французької мови.						
Модифікація звуків у мовленні.						
Тема 1. Класифікація приголосних звуків французької мови. Особливості приголосних звуків французької мови.	5	1	2			2
Тема 2. Окремі приголосні звуки французької мови.	4	1	2			1
Тема 3. Окремі приголосні звуки французької мови.	5	2	2			1

Тема 4. Асиміляція звуків у мовленні. Позиційно-комбінаторні зміни: вплив наголосу, редуція, вплив оточення, вплив позиції звука у складі та слові.	4	1	2			1
Тема 5. Асиміляція у слові, складі та реченні.	4	1	2			1
Модульний контроль	2				2	
Разом	24	6	10		2	6
Змістовий модуль 4. Просодика. Фоностилістика.						
Тема 6. Наголос в французькій мові, його види та функції.	5	1	2			2
Тема 7. Словесний наголос та фразовий наголос в французькій мові.	5	1	2			2
Тема 8. Інтонація та її компоненти. Функції інтонації в французькій мові.	5	1	2			2

Тема 9. Фоностилістика. Функціонально-фонетичні стилі в французькій мові.	4	1	2			1
Модульний контроль	2				2	
Разом	21	4	8		2	7
Підготовка та проходження контрольних заходів	15					
Усього	60	10	18		4	13

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторна:				Самостійн
		Лекції	Практ ні	Індиві альні		
III семестр						
Змістовий модуль 1. Фонетика. Загальні питання.						
Тема 1. Фонетика як наука. Предмет дослідження та завдання. Історичні екскурси. Значення фонетики для вивчення та навчання іноземної мови.	6	1				5
Тема 2. Фонетична транскрипція.	6		1			5
Тема 3. Органи артикуляції. Етапи продукції мови.	5					5
Тема 4. Артикуляція голосних та приголосних. Місце та спосіб артикуляції.	6		1			5
Разом	23	1	2			20

Змістовий модуль 2. Фонологія. Система голосних звуків французької мови.						
Тема 5. Фонологія як наука. Фонема та її властивості.	6	1	1			4
Тема 6. Фонологія як наука. Структура складу.	4					4
Тема 7.Класифікація голосних звуків французької мови. Особливості французьких голосних звуків.	5		1			4
Тема 8. Окремі голосні звуки французької мови.	4					4
Тема 9. Фонетичні дифтонги і трифтонги.	3					3
Разом	22	1	2			19
Підготовка та проходження контрольних заходів	15					
Усього	60	2	4			39
IV семестр						

Змістовий модуль 3. Система приголосних звуків французької мови.**Модифікація звуків у мовленні.**

Тема 1. Класифікація приголосних звуків французької мови. Особливо приголосних звуків і мови.	6	1		1		4
Тема 2. Окремі приголосні звуки французької мови.	4					4
Тема 3. Окремі приголосні звуки французької мови.	5			1		4
Тема 4. Асиміляція звуків у мовленні. Позиційно-комбінаторні зміни: вплив наголосу, редуція, вплив оточення, вплив позиції звука у складі та слові.	4					4
Тема 5. Асиміляція у слові, складі та реченні.	4			1		3
Разом	23	1		3		19

Змістовий модуль 4. Просодика. Фоностилістика.

Тема 6. Наголос у французькій мові, його види та функції.	6	1		1		4
---	---	---	--	---	--	---

Тема 7. Словесний наголос та фразовий наголос в французькій мові.	5					5
Тема 8. Інтонація та її компоненти. Функції інтонації в французькій мові.	5			1		4
Тема 9. Фоностилістика. Функціонально-фонетичні стилі в французькій мові.	6			1		5
Разом	22	1		3		18
Підготовка та проходження контрольних заходів	15					
Усього	60	2		6		37

5.Програма навчальної дисципліни «Теоретична фонетика (французька мова)»

III семестр

Змістовий модуль 1.Фонетика. Загальні питання.

Тема 1. Фонетика як наука. Предмет дослідження та завдання. Історичний екскурс. Значення фонетики для вивчення та навчання іноземної мови.

Фонетика як наука, її предмет та завдання. Галузі фонетики. Історичний огляд розвитку фонетичної науки. Зв'язок фонетики з іншими науками. Значення фонетики у процесі вивчення та викладання німецької мови.

Література: 1,2,3,4,5,6,7,8,9.

Тема 2. Фонетична транскрипція.

Буква та звук. Міжнародна фонетична транскрипція. Основні правила фонетичної транскрипції. Фонетичні словники.

Література: 1,2,3,5,8,9,10,11.

Тема 3. Органи артикуляції. Етапи продукції мови.

Органи артикуляції: активні органи та пасивні органи звукоутворення. Етапи продукції мови: дихання. Етапи продукції мови: фонація. Етапи продукції мови: артикуляція.

Література: 1,2,3,7,9,12,14

Тема 4. Артикуляція голосних та приголосних. Місце та спосіб артикуляції.

Органи артикуляції та місце артикуляції. Артикуляція голосних. Артикуляція приголосних. Спосіб та місце артикуляції.

Література: 1,2,3,4,14,16,18.

Змістовий модуль 2. Фонологія. Система голосних звуків французької мови.

Тема 5. Фонологія як наука. Фонема та її властивості.

Фонетика та фонологія: фонема. Функція фонем. Алофони.

Література: 1,4,8,9,11,17,19.

Тема 6. Фонологія як наука. Структура складу.

Фонологічні школи та предмети їх вивчення. Структура складу та правила, які стосуються складу.

Література: 1,2,7,9,19,20,21.

Тема 7. Класифікація голосних звуків французької мови. Особливості французьких голосних звуків.

Класифікація голосних звуків французької мови. Трикутник голосних. Загальні правила вимови. Особливості французьких голосних звуків.

Література: 1,2,4,5,9,16,18.

Тема 8. Окремі голосні звуки французької мови.

Голосні звуки переднього ряду та їх характеристики. Голосні звуки середнього ряду та їх характеристики. Голосні звуки заднього ряду та їх характеристики.

Література: 1,2,6,7,9,10,11.

Тема 9. Фонетичні дифтонги і трифтонги, іато

Дифтонги. Трифтонги. Іато. Напівголосні звуки французької мови.

Література: 1,2,3,5,7,8,9.

IV семестр

Змістовий модуль 3. Система приголосних звуків французької мови.

Тема 1. Класифікація приголосних звуків французької мови. Особливості приголосних звуків французької мови.

Класифікація приголосних французької мови. Акустично-артикуляційні ознаки приголосних звуків. Особливості приголосних звуків французької мови: артикуляційне напруження, асиміляція, палаталізація.

Література: 1,2,3,8,11,13,14.

Тема 2. Окремі приголосні звуки французької мови.

Характеристика окремих приголосних. Фрикативні приголосні, характеристика окремих приголосних.

Література: 1,2,3,4,5,10,18.

Тема 3. Окремі приголосні звуки французької мови.

Вібранти, характеристика окремих приголосних. Назальні та латеральні приголосні, характеристика окремих приголосних. Аффрикати, характеристика окремих аффрикатів.

Література: 1,2,3,9,11,15,17.

Тема 4. Модифікація звуків у мовленні. Позиційно-комбінаторні зміни: вплив наголосу, редуція, вплив оточення, вплив позиції звука у складі та слові.

Причини модифікації. Позиційно-комбінаторні зміни. Вплив наголосу. Вплив позиції звука у складі та слові.

Література: 1,2,3,6,7,9,10

Тема 5. Модифікація звуків у мовленні. Асиміляція, її види. Асиміляція у слові, складі та реченні.

Література: 1,2,15,19,20,21.

Змістовий модуль 4. Просодика. Фоностилістика.

Тема 6. Наголос в французькій мові, його види та функції.

Поняття наголосу. Функції наголосу. Наголос у фразі. Поділ на синтагми. Наголос в односкладових словах. Наголос в багатоскладових словах.

Література: 1,2,3,4,5,10,19.

Тема 7. Словесний наголос та фразовий наголос в французькій мові.

Акцентна група. Акцент та тема-рема-тичне членування речення. Наголошені та ненаголошені частини мови. Акцентуація другорядних членів речення.

Література: 1,3,5,7,8,12,18.

Тема 8. Інтенація та її компоненти. Функції інтонації в французькій мові.

Поняття інтонації. Функції інтонації. Варіанти інтонації. Компоненти інтонації. Мелодія. Темп. Пауза. Наголос. Ритм.

Література: 1,2,3,4,5,10,13,14,17,22.

Тема 9. Фоностилістика. Функціонально-фонетичні стилі в французькій мові.

Предмет фоностилістики. Стилістичні компоненти інтонації. Функціонально-фонетичні стилі в французькій мові.

Література:

1,2,4,6,8,19,20,21,22.

6. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	3	3
Відвідування практичних занять	1	4	4	5	5
Робота на практичному занятті	10	4	40	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	5	25
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-	91	-	108
Максимальна кількість балів		199			

12. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

№ п/п	Вид діяльності	Семестр 3			Семестр 4		
		Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Присутність на лекціях	1	2	2	1	3	3
2.	Присутність на практичних	1	4	4	1	5	5
3.	Робота на практичних заняттях	10	4	40	10	5	50
4.	Виконання завдання з самостійної роботи	5	4	20	5	5	25
	Проміжний модульний контроль	25	1	25	25	1	25
	Максимальна кількість балів	199					
	Коефіцієнт розрахунку рейтингових балів	3,3					
	Підсумковий контроль	40 (іспит)					

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

7.Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема1. Фонетика як наука.

Завдання 1. Les scientifiques de la prononciation de française.

Завдання 2. Études significatives

Завдання 3. La prononciation Le concept de la norme orthopédique.

Тема 2. Компоненти фонетичної системи французької мови

Завдання 3. Los estilos de la pronunciación. Transcripción.

Завдання 4. Les mots raccourcis.

Завдання 5. L'orthographe des noms propres étrangers.

Тема 3. Орфоепічні норми та види вимови в французькій мові

Завдання 6. Le phonotactic en française.

Завдання 7. L'orthographe française

Завдання 8. La pause, la durée et le timbre.

Завдання 9. Interraction des composants prosodiques.

Тема 4. Ідіолект та інтрадіалектичні фонетичні варіанти

Завдання 10. La dialectologie en tant que science

Завдання 11. Les peculiaridades des dialectos de différentes régions de la France.

Тема 5. Територіальні та стилеві особливості акцентологічної норми. Функціональна стилістика та діалектологія як наука. Базові поняття діалектології.

Завдання 12. Les variantes des règles de prononciation selon leur forme de transmission (littéraire ou familier).

Тема 6. Функції інтонації. Інтонаційні схеми французького мовлення. Розповідне, питальне, окличне речення. Можливі варіанти.

Завдання 13. Les méthodes d'analyse phonologique.

Завдання 14. Les particularités stylistiques de l'utilisation de l'intonation dans différents styles de discours.

Тема 7. Наукові установи які вивчають французьку мову та літературу, та виконують функції регулятора мовної та літературної норми сучасної французької мови на всіх територіях її поширення

Завдання 15. Institute Française

Завдання 16. Académie scientifique de France.

8.Рекомендації до виконання завдань для самостійної роботи

Завдання для самостійної роботи необхідно виконати в повному обсязі. Необхідно ознайомитися з метою цього завдання. Уважно прочитайте завдання. Зафіксуйте свої первісні знання по кожному з питань (Я знаю, що.../або Я не знаю...). Після цього опрацюйте науково-методичні джерела з рекомендованої літератури (основної та додаткової) за темою. Знайдіть відповіді на проблемні питання. Письмово зафіксуйте їх і підготуйтеся до участі в усній дискусії на занятті. Додайте копії своїх письмових робіт до Електронного навчального комплексу з дисципліни у відповідний розділ.

8.1Критерії оцінювання виконання студентами завдань для самостійної роботи

Максимальна кількість – 5 балів. *З них:*

За усну відповідь на проблемне питання – 3 бали (ураховується: відповідність змісту; повнота і ґрунтовність викладу; доказовість і логічність викладу; термінологічна коректність; здатність до

обґрунтування методичних рішень; володіння нормами літературної мови і культури усної відповіді).

За наявність конспекту – 2 бали;

9.Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за модульну контрольну роботу (модульний контроль). Модульна контрольна робота проводиться після завершення лекційних і практичних занять, що належать до певного модуля. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики в межах Електронного навчального комплексу з дисципліни.

10.Критерії оцінювання виконання студентами модульного контролю

„Відмінно” – 100-90 % правильних відповідей – (25-23 бали)

„Дуже добре” – 82-89 % правильних відповідей – (22-21 бал)

„Добре” – 75-81 % правильних відповідей – (20-19 балів)

„Задовільно” – 69-74 % правильних відповідей – (18-17 балів)

„Достатньо” – 60-68 % правильних відповідей – (16-15 балів)

„Незадовільно” – 0-59 % правильних відповідей – (14 балів і нижче)

11. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення семестрового контролю – письмова. Тривалість проведення іспиту – 1 академічна година. Максимальна кількість балів – 40. Письмовий екзаменаційний тест складається з 44 запитань. Відповідно екзаменаційна оцінка складається з за 1, 4, 5, 6,7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44 завдання - 1 бал. За 2,3,9,18,20,25,27,33 завдання - 0,5 бала.

Основна

1. Carton, F.. Introduction à la phonétique du français. Bordas. Paris./Bruxelles /Montréal, 1974. – 318p.
2. Chiss, J-L., Filliolet, J., Maingueneau, D. Introduction à la linguistique française, Tome I : notions fondamentales, phonétique, lexicque. P. : Hachette , 2001. – 293с.
3. Chigarevskaja N.. Traîté de phonétique française. М.: Высшая школа, 1982. – 271с.
4. Germain-Rutherford, Aline. Tableau acoustique et articulatoire des voyelles françaises. [Электронний ресурс] / — Режим доступу : <http://courseweb.edteched.uottawa.ca/Phonetique/pages/phonetique/intro.htm>
5. Germain-Rutherford, Aline. Variations du français [Электронний ресурс] / — Режим доступу : <http://courseweb.edteched.uottawa.ca/phonetique/pages/prosodie/amplitude1.htm>

Додаткова

1. . Андрієвська Е.М., Дем'яненко М.Я. Сучасна французька вимова. Теорія і практика. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2004. – 224с.
2. Гордина М.В.. Фонетика французского языка. Л.: Высшая школа, 1973. – 139с.
3. Щерба. Фонетика французского языка. М. Изд-во лит., на иностр.,яз., 1953. – 312с
4. Соколова В.С..Фонетика французского языка. М.: Высшая школа, 1983. – 211с.
5. Трубецкой Н.С..Основы фонологии. – М.: [ЛКИ](#), 2010. – 336 с.
6. Antoniotti, Marc. Module INF Z15 "Texte et Internet" [Электронний ресурс] / — Режим доступу : <http://m.antoniotti.free.fr/index.htm>